

LAISVĖ-LIBERTY

Vienintelis lietuvių kalboje
dienraštis Rytinėse valstijose

Metam prenumerata:
Jungtinės Valstijos \$8.00
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) - 9.00
Kanadoje 9.00
Kitur užsienyje 10.00
Pavienio egzempl. kainą 5 centai

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ-LIBERTY

The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States

110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIRginia 9-1827-1828
PRICE 5c A COPY

No. 15

Richmond Hill 19, N. Y. Penktadi., Sausio (Jan.) 22, 1954

Metai 43-tieji, Dienraščio 35-tieji.

KRISLAI

Linkui Berlyno.
Argi ne pasityčiojimas?
Vis ta sveikata.
Sventieji štukoriai.
Naujas raketas.
"Drunkometer."
Rašo A. Bimba

Už dienos kitos Berlyne susirinkus "keturi didieji". Ne jau patys didieji, bet jų užsieninių reikalų ministrų.

Jungt. Valstijas atstovaus Dulles, Tarybų Sąjunga Molotovas, Francūziją Bidault ir Britaniją Eden.

Gal per keletą savaitių viso pasaulio akys bus nukreiptos linkui Berlyno.

Lauksime rezultatų. Nesame per daug dideliais optimistais.

Kokius juokus mūsų prezidentas pradėjo kurti iš Amerikos žmonių sveikatos reikalių?

Jis pasiūlė Kongresui priimti įstatymą "žmonių sveikatos apsaugai". Tam gi visam reikalui siūlo iš federalinio iždėl visos Amerikos paskirti "net" \$25,000,000.

Ar žinote, kiek seina ant žmogaus?

Ogi viso labo tikrai apie 17 metų metus!

Kalbant apie sveikatą, nepamirškite, kad ateinantį sekmadienį Richmond Hill Kultūrinėje Centre detroitietis Dr. Palevičius duos prelektiją. Jis kalbės apie šaltius ir būdus su jais kovoti.

Verta visiems susirinkti jo patarimų pasiklausyti. Naudos bus.

Pradžiome pasigesti filadelfiečio Pregeršo korespondencijų ir straipsnelių. Pasirodo, kad, apskritai, draugais yra smarkiai sunegalavęs. Jis rašo: "Daktarai mano, kad gal be operacijos neapsieisiu."

Iš gilumos širdies linkina draugui pilnai susveikti.

Skaitlingoji Indija turi savo šventuosius. Ju yra istis pakalėnija, jie tebėra gyvi. Jie skaitosi šventaisiais tarpe šventųjų. Jie vadinasi "Naga Adhus." Tuomi jie skiriasi nuo visų kitų tikėjimų šventųjų.

Man tie žmonės patinka, — jie yra pirmos klasės štukoriai, daug didesni ir gudresni už visus nebegyvus šventuosius.

Jie sako, kad vargiai kas išeis iš dabartinių diplomatinų pasitarimų. Jie vedami ne vietoje ir neįsimintinai.

Jie siūlo tokį planą: Tegų "keturi didieji" — Eisenhoweris, Churchillias, Malenkovas ir Laniel susirenka ant aukščiausio Himalajų kalno. Ir tegų icliai susirenka nuogi nuoguteliai. Tegų jiems pirmininkauja Indijos galva premjeras Nehru — irgi, žinoma, nuogas, plikas.

Ir tegų jie ten visi būna, kol pilnai susitars.

Ir, pamatysite, jie greitai susitars ir visas svieto negeroves prašalins.

Neabejojau rezultatais: jeigu ant kalno šalta, nuogi diplomatai būtų priversti susitarti kuop greičiausia!

Taiči, Indijos "šventiausių" (Taša 3-me pusl.)

AMERIKA STATYDINA A-BOMBŲ SANDĖLIUS "APLINKUI PASAULI"

Kraus A-bombas arčiausiuose Sovietų Sąjungai kraštuose

Washington. — Jungtinės Valstijos statydina atomininių bei hidrogeninių bombų sandėlius "visur aplinkui pasauli" — šiaurinėje Kanadoje, Grenlandijoje, Islandijoje, Anglijoje, Francijoje ir įvairiuose kituose kraštuose, kaip galint arčiau Sovietų Sąjungos. Atominiai sandėliai statomi karinių lėktuvų bazėse.

Senato komisijos ginčiniiais reikalais paskyrė dar \$11,500,000 tokiems sandėliams statyti. O Kongresas jau pirmiau davė tam \$22,000,000.

Ispanijos fašistų spauda pernai pranešė, kad amerikoniškai ir toje šalyje kraus atominius ginklus į sandėlius. Paskui amerikiniai valdininkai tātai užginčijo,

Tiktai 36 anglai pelne po \$500,000 per metus

London. — Anglijos taksų valdyba parodo, jog tiktai 36 jos piliečiai 1953 metais gavo po apie pusę milijono dolerių pajamų, bet valdžia paėmė tiek taksų, kad jiems liko tiktai po \$22, 400 grynų pelno kiekvienam skaičiuojant lygiai per visus.

Amerikonai studentai matė Sovietuose gražių dalykų

Paryžius. — Čia staptelėjo šeši amerikoniškai studentai, grįždami iš Sovietų Sąjungos, kur jie apkeliovo daugiau kaip 5,000 mylių.

Jie, Amerikos universitetų studentinių laikraščių redaktoriai, sakė, reporteriams, jog Sovietų Sąjungoje surado gražių dalykų.

Studentai gerėjosi milžiniškais ir artistiškaip statytais naujaisiais Maskvos Universiteto rūmais, 32-jų lubų aukščio. Stebėjosi, kad tiek daug sovietinių studentų moka angliskai kalbėti.

Minnesotos valstijos universiteto studentas Dean Schoelkopf ir Portlando Reed Kolegijos studentas David Barney vpač grožėjosi sovietinėmis studentėmis bei kitomis mergaitėmis. Sakė, jos natūrale savo grožė lenkė galėtų lenktviniuoti su tokiomis Amerikos judamųjų paveikslu aktorėmis, kaip Marilyn Monroe bei kitos išgarsintos amerikinės gražuolės.

Kongreso komisija tyrinė darbu unijų fondus

Washington. — Paskirta kongresmanų komisija, vadovaujama republikono Geo. Benderio, pradės tyrinėti vadinamus unijų "raketus."

Politikieriai apšaukia "raketais" ir tūlus unijinius sveikatos - gerovės fondus.

Francūzai atgriebe Thakhek miestą nuo vietnamiečių

Hanoi, Indo - Kinija. — Francūzai praneša, kad atgriebė nuo Vietnamo liaudininkų Thakhek miestą, Mekong upės uosto, vidurinėje dalyje Laoso.

Francūzai su amerikiniiais tankais ir bombonešiais šturmo Thakheką, bet liaudininkai jau buvo ištraukę daugumą savo kariuomenės iš to miesto.

Vietnamo komunistai - liaudininkai buvo užėmę Thakheką perėitą mėnesį, tuo būdu pusiau perkirsdami Laosą ir visą Indo-Kiniją.

Francūzų komanda labai džiaugiasi apgyvenus Seno, didžiąją savo tvirtovę ir lėktuvų stovyklą, į pietus nuo Thakheko.

Nuskendo 28 jankiai, besiučiant belaisvius pas Čiang Kai-šeką

Inchon, Korėja. — Vadinami "atsisakantieji namo grįžti" kinai belaisviai buvo urmu varomi į Amerikos laivus ir plukdomi į Formozos salą, pas Čiang Kai - šeko kinus tautininkus. Amerikos marinai padėjo kraustyti belaisvius į laivus.

Bet vienas karinis "išlaipinimo" laivukas susikūlė su dideliu laivu Inchono prieplaukoje, apsisovė ir taip nuskandino 28 Amerikos marininkus.

ORAS. — GIEDRA ir daug šakčiai.

VALDŽIA PERŠA MAISYTI SENĄ SVIESTĄ IŠ JOS SANDĖLIŲ SU SVIEŽIU

Washington. — Žemdirbystės departamentas sugalvoja naują planą, kaip išskirti 270 milijonų svarų atliekamo sviesto iš valdžios sandėlių, būtent:

Pardavinėt po 30 centų už svarą šį apsenusį valdini sviestą fabrikantams šviežio sviesto.

Gaminant naują sviestą, fabrikantai turėtų įmaišyti pusę senojo.

Krautuvis galėtų parduoti maišytą sviestą vartotojams po dolerį už duos svarus, taip kad išeitų 50 centų už svarą.

Grynojo sviesto kaina vartotojams dabar yra 70 iki 80 centų už svarą.

Valdžia, supirkinėdama

sviesto perviršius iš fermerių, mokėjo apie 65 centus už svarą. Tais supirkinėjimais užtikrina pajamas pieniniams fermeriams; užtat pabrangina sviestą miestiniams vartotojams.

ATSIKAKO PARDAVINĖT SOVIETAMS

Washington. — Dwayne Andreas, viršininkas Honeymead kompanijos iš Minnesotos, prašė leidimo pirkti atliekamą valdini sviestą po 50 centų svarui ir gabenti jį Sovietų Sąjungai. Bet valdžia galutinai atmetė prašymą, užgindama pardavinėti Sovietams amerikini sviestą.

Šiaurinė Korėja kaltina Ameriką už paliaubų sutarties laužymą

Peking. — Šiaurinės Korėjos Liaudies Respublika ir Kinija per radiją kaltino amerikonus ir Indijos generolą Thimayją už paliaubų sutarties ardymą. Sako, jie sulaužė paliaubus, atiduodami ginčijamus belaisvius, — kinus bei šiaurinius korėjiečius, Čiang Kai-šekui ir Syngmanui Rheo, Pietinės Korėjos prezidentui. Kinijos radijas tātai vadino "masine žmogvagyyste." Sako, tie belaisviai, pagal paliaubinę sutartį, turėjo būti laikomi stovyklose neutraliame Panmūdžom ruošte, iki ju likima galutinai išspsęs būsimoji politinė taikos konferencija.

Gen. Thimayja, pirminis amerikinis šalių komisijos ginčijamiems belaisviams globoti, perleido atgal amerikonom 14,227 kinus ir 7,582 šiaurinius korėjiečius, vadinamus "atsisakanciais grįžti namo." Bet bevarant juos atgal dar 104 belaisviai, — 72 kinai ir 32 šiauriniai korėjiečiai, — prašė grąžinti juos namo.

Taiči šie 104 tapo laikinai perkelti į stovyklą pas 327 pietinius korėjiečius, 21 amerikoną ir vieną anglą, kurie nusitarė apsigyventi pas komunistus Šiaurinėje Korėjoje bei Kinijoje.

Gen. Thimayja sakė, kad jiems duota laisva valia bilti kada pereiti pas komunistus ar pas Jungtines Tautas.

Liudytojas apie šovusius Reutherį jau sakosi "nieko apie tai nežinas"

Windsor, Kanada. — Kanadietis Donald Ritchie neseniai įdavė Detroito policijai tris Briggs kompanijos gengsterius, kad per ju šamokslą 1948 metais buvo pašautas Walter Reuther, CIO Automobilų Darbininkų Unijos prezidentas, kuris dabar yra ir CIO centro pirmininkas.

Unija davė Donaldui Ritchie \$5,000 už kaltininkų suradimą.

Dabar gi Ritchie pareiškė, jog visai nieko nežinas apie piktadarius, kurie mojos nužudyt Reutherį.

Kuomet Ritchie, buvęs kalnys, papasakojo apie tuos piktadarius, policija dar laikė jį savo sargyboje viename Detroito viešbutyje, bet jis paspruko pro dviejų policininkų "pirštus" ir perbėgo atgal

į Kanadą. Michiganano valstija praneša Kanadą išduoti teismui Ritchie, nes nužūrėjo, kad ir jis pats dalyvavo žmogžudiškame šamokse prieš Reutherį.

Briggs automobilių viršų kompanijos streiklaidininkai Reutherį ypač todėl, kad jis persekiojo žulikus, kurie gemblerystėmis apgaudinėjo darbininkus, kaip pirmiau sakė Ritchie.

Kansas City. — Mėginamas nusileisti, sudužo General Motors lėktuvas, užmušant visus tris buvusius jame žmones.

Tunisija. — Streikuoja advokatai prieš rendos pakėlimą jų raštinėms.

DAR TIKTAI HOLANDIJA UŽGIRIA AMERIKOS PLANĄ PRIEŠ SOVIETUS

Planui stokuoja penkių kitų europinių kraštų užgyrimo

Haga, Holandija. — Holandijos senatas 36 balsais prieš 4 užgyrė Amerikos planą, persantį sujungt vakarinių Europos kraštų armijas į vieną tarptautinę armiją prieš Sovietų Sąjungą. Holandų atstovų rūmas jau pirmiau priėmė tą planą.

Prisaiškintas naujas New Jersey gubernatorius

Trenton, N. J. — Demokratas Robertas B. Meyner tapo prisaiškintas kaip naujasis New Jersey valstijos gubernatorius. Pasižadėjo kovoti prieš gengsterius, gemblerius, raketierius ir sėbraujančius su jais politikierius.

Paštų viršininkas prašo dar nekeletį siuntinėjimo kainas

Washington. — Generalis paštų viršininkas Arthur Summerfield prašė Kongresą pakelti siuntinėjimų kainas — laiškas po 1 centą, laikraščiams ir žurnalams 42 procentais priedan prie to, kad jau pagal pernykščią Kongreso nutarimą bus 10 procentų pabrangintas laikraščių ir žurnalų siuntinėjimas paštu, pradedant nuo ateinančio balandžio 1 d.

Paštinė valdyba tikisi tais pabranginimais gauti dar 150 milijonų dolerių pajamų per metus, bet sako, ir tai dar liktųsi skolėje.

Summerfield pasakojo, kad, apklausinėjant porą tūkstančių piliečių pasirodė, kad dauguma jų remia paštinę kainų pakėlimą.

Churchillas gadina biznį amerikonom šautuvų fabrikantam

Washington. — Amerikos generolai ir ginklų fabrikantai pyksta ant Anglijos premjero Churchillio, kad jis nutarė pirkti iš Belgijos naujuosius šautuvus ir jais apginkluoti anglų pėstininkų armiją. Churchillias surado, kad tai tik kamiausi šautuvai.

Amerikos karininkai teigia, kad naujieji amerikiniai šautuvai gal būtų geresni ir už belgiškus.

Jungtinės Valstijos planavo vienodais amerikini-

Holandija yra pirmutinė iš šešių vakarinių Europos šalių pilnai užgirti tą karinį planą.

Vakarinės Vokietijos seimas, beje, pernai pasisakė už vokiečių rekrutavimą į tarptautinę armiją prieš komunizma. Bet dar aukščiausias to krašto teismas turės nuspręsti, ar amerikinis planas sutinka su Vakarų Vokietijos konstitucija.

Kiti keturi vakarinės Europos kraštai, kuriems Amerika įsakė savo planą vykdyti, yra Francija, Italija, Belgija ir Luksemburgas. Jų valdžios jau 1952 metais užgyrė amerikini išakymą — sudaryti bendrą tarptautinę armiją išvien su vokiečiais prieš komunizma, bet isakymas užklumpo tu kraštų seimuose. O be visu ju seimų užgyrimo negalima įkūnyti tą planą, kurį Amerika vadina "Europinės Bendruomenės Apsigynimo Sutartim."

Ypač Francijos seimas iki šiol biio vokiečių armijos atkūrimo.

Statoma naujos karo bazės už 45 milijonus dolerių

Paryžius. — Atlanto kraštų sąryšis pradėjo statyti naujas karines bazes už 45 milijonus dolerių — daugiausia amerikiniiais pinigais.

Tos lėktuvų bei armijų bazės statomos Italijoje, Graikijoje, Francijoje bei kituose vakarų Europos kraštuose. Jos skiriamos ypač lakūnams gatavai išlavinti karo veiksmams.

Anglija stato lėktuvų bazes Jordane

Amman, Jordan. — Anglija pradėjo statyti sau karinių lėktuvų stovyklas Jordane, pagal tarpasavinio "apsigynimo" sutartį su juo.

Jordaniečiai grobia Izraelio gyvulius

Tel Aviv, Izraelis. — Izraelio valdžios atstovas sakė, jog isibriovė grupė ginklų arabų, pagrobė 23 izraeliečių verblūdus (kuprius) ir tris jų piemenis ir pabėgo atgal. Piemenys buvo beduinai (arabiški pabastūnai).

niais šautuvais apginkluoti visų vakarinių kraštų armijas.

Bet Belgija ir Anglija jau gadina tą planą.

LAISVĖ
LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1821-1828

President, JOHN GRIBAS; Sec.-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	\$8.00	Canada and Brazil, per year	\$9.00
United States, per 6 months	\$4.50	Canada and Brazil, 6 months	\$5.00
Queens Co. per year	\$9.00	Foreign countries, per year	\$10.00
Queens Co. per six mos.	\$5.00	Foreign countries, 6 months	\$5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

PREZIDENTAS APIE ŽMONIŲ SVEIKATĄ

SAUSIO 18 DIENĄ prezidentas Eisenhoweris pateikė Jungtinių Valstijų Kongresui pranešimą apie žmonių sveikatos stovį, apie mūsų šalies žmonių sveikatos problemas, — teigiamas ir neigiamas.

Prezidento pranešimas įdomus, su juo verta plačiau susipažinti ir dėl jo padaryti kai kurias pastabas. Pirmiausiai prezidentas nurodė pasiekimus, atliktus žmonių sveikatos pagerinimo srityje. Jis pabrėžė, jog šiandien Amerikos žmonės gyvena ilgiau negu gyveno prieš 50 metų.

Prieš 50 metų vidutinis amerikiečio amžius buvo 49 metai, gi šiandien — 68-eri.

1900 metais nuo visokių limpamų ligų mirė 676 asmenys, gi dabar per metus nuo tų pačių ligų temiršta tik 66 iš 100,000.

Tarp 1916 ir 1950 metų mirtys nuo gimdymų sumažėjo nuo 622 iki 83 per metus iš kiekvieno 100,000.

1916 metais mirė 10 procentų visų kūdikių, nesulaukusių vienerių metų amžiaus, o šiandien per metus to amžiaus kūdikių temiršta tik 3 procentai.

Taigi matome, jog progresas žmogaus amžiui prailginti yra padarytas; progresas sveikatingume bendrai yra pasiektas. Tai turime pripažinti.

Bet ar tai yra viskas?

PREIZIDENTAS PABRĖŽĖ ir neigiamus reiškinius mūsų krašto žmonių gyvenime. Neigiamieji reiškiniai yra labai skaudūs, apgailestini ir, tiesą pasakius, reikalingi skubios ir energingos su jais kovos.

Kas tie neigiami reiškiniai?

Apie 224,000 mūsų krašto žmonių praėjusiais metais mirė nuo vėžio ligos.

Jei nebus daryti griežti žingsniai, jei vėžio liga nebus suvaldyta, tai iš dabartinių 160,000,000 Jungtinių Valstijų gyventojų 25,000,000 mirs nuo vėžio ligos!

Nuo širdies ligų ir nuo kraujagyslių ligų kas metai miršta apie 917,000 žmonių.

Apie 7,000,000 amerikiečių serga arthritus liga. Kas metai 22,000 amerikiečių netenka regėjimo.

Kas metai 100,000 amerikiečių suseraga cukriniu (diabetes) liga.

Du milijonai amerikiečių, negalinių šiandien vesti pilno gyvenimo dėl įvairių ligų, galėtų pilnai gyventi, bet negauna reikalingos medicinos pagalbos.

Prastas vaizdas susidaro žmonių protinių ligų srityje: iš dabartinio Amerikos gyventojų skaičiaus 10,000,000 kada nors turės būti gydomi nuo susirgimo proto liga!

Šitaip kalba skaičiai, kuriuos prezidentas Eisenhoweris įkėrgė į savo pranešimą Kongresui.

Jie blogi. Neigiami skaičiai nusveria teigiamus. Bet tai ne viskas.

Siaurryninėse Jungtinėse Valstijose kiekvienam 100,000 gyventojų skaičiui yra 159 praktikuojantieji gydytojai; vakarinėse valstijose — 126 gydytojai 100,000 gyventojų, o pietinėse—92.

Kai kuriose valstijose vienam tūkstančiui gyventojų išpuola penkios ligonių lovos, kai kuriose išpuola po dešimt arba vienuolika.

“Netgi ten, kur geriausia medicininė pagalba žmoneis prieinama, josios kaina dažnai yra rimta našta,” sakė prezidentas. “Didesnės, ilgesnės ligos gali patapti finansine katastrofa vidutinei amerikiečio šeimai.”

Dešimt procentų amerikinių šeimų kas metai išleidžia gydytojams ir gyduolėms bei ligoninėms po daugiau kaip \$500 per metus.

Bendrai, amerikiečiai kas metai išmoka privatiems gydytojams ir privatioms ligoninėms virš \$9,000,000,000.

NA, IR KĄ GI prezidentas, pateikęs tiek daug skaitlinių, nurodęs tiek daug trūkumų žmonių sveikatos stovyje, siūlo? Ką jis mano daryti, kad tie trūkumai būtų pataisyti?

Jis pažymi, būk vyriausybė žadanti prisidėti su \$25,000,000 toms blogymėms, tiems trūkumams pašalinti... \$25,000,000 yra lašas vandens, palyginti su reikalu. Prezidentas išdidžiai pareiškia, jog vyriausybė stoja už palikimą žmonių sveikatos reikalų privatinėse rankose. Jis smerkia valdinę žmonių sveikatos apdraudą, už kurią stoja milijonai Amerikos žmonių. Republikonai, mat, sako: jei valdžia kištųsi į žmonių sveikatos saugojimo reikalus, tai būtų “socializmas.”

Jeigu iš tikrųjų valdžiai rūpėtų žmonių sveikata, tai ji nors mažytę dalį tos milžiniškos sumos, kurią šiandien skiria karo reikalams, paskirtų, sakysime, kovai su vėžio liga!

Bet republikonų valdžiai žmonių sveikata nerūpi! O visgi mes manome, jog prezidento pateiktieji duomenys privers pagalvoti ir veikti ne vieną amerikietį—veikti, kad neleistų padėtis būtų pataisyta!

IVAIRUMAI

Kartais ir taip atsitinka

KEISTOS GAISRAMS PRIEŽASTYS

Visašališkoji nuo gaisrų apsaugai asociacija neseniai paskelbė savo raportą apie pereitais metais įvykusius gaisrus. Nurodoma, jog per visą Jungtinių Valstijų plotą kas dieną įvyksta, vidutiniškai skaičiuojant, po du tūkstančių gaisrų. Tų gaisrų didžiuma įvyksta per neatsargumą bei dėl kitų vadinamųjų paprastųjų priežasčių. Tačiau, ištinka kartais gaisrų ir dėl labai nepaprastų — netikėtų ir keistų priežasčių.

Minėtoji organizacija savo raportė paduoda nemažai tokių keistų gaisro nurodymų. Manau, bus įdomu bent kelti jų čia atžymėti.

Pavyzdin: Mississippi valstijoje, bovelnos (vatos) auginimo srityje, žvirblis pasigavo numestą dar degantį cigareta ir nusisėdė savo lizdan, kuris buvo netolimai esančios daržinės pastogės. Daržinė buvus prikrauta jau išsiuntimui paruoštos bovelnos. Cigaretas padegė žvirblio lizdą, nuo lizdo užsidegė stogas — ir visa daržinė ir bovelna žuvo liepsnose.

Oklahomos valstijoje nedidokas meteoras, įkaitęs lėkdamas pro orą, smogė į žmonių gyvenamą namą ir jį uždegė.

Vienoje farmoje moteriškė nesėdį puodelyje gazolinus: puodelis kažkaip iškrito įai iš rankų ir gazolina aptaškė arti pastaikiusią tų pačių namų katina. Katinas išbėgo kitan kambarin, kur vyras pučiamuoju žibintuvu šildė įsalusį didosė vandenį. Gazolinuotas katinas umai užsiliepsnojo ir išgastyje šokinėdamas šen ir ten, beregint visų namo vidų uždegė.

Spokane mieste, Washingtono valstijoje, buvo surengta “Gaisrų perspėjimo savaitė.” Įvairiomis priemonėmis aiškinta, kaip atsargiai su ugnimi elgtis. Įrengtas prašmatnus vėžimas (float) su visokiomis saugumo įmonėmis. Vežimas stovėjo priešais didžiąją gaisragesių stotį. Nagi, vietą dieną, tarsi pats pavyzdinis vežimas užsidegė ir visas supleskėjo.

Gi North Carolina valstijoje, vienas sunkvežimis bevažiuodamas užsidegė ir sudėgė. O sunkvežinyje buvė vežama 80,000 įvairaus dydžio iškabų su pamokymais, kaip gaisrų saugotis.

O vienoje vietoje, užsidegus tūlo žmogaus namui, vyriškis norėjo telefonu pašaukti gaisragesius, bet jo telefonas buvo dalinis, kur ta pačia linija keli asmenys naudojami (party line), ir pasitaikė, jog tuo pat laiku dvj moteriškės ta pat linija kalbėjosi ir atsakė save kalbą nutraukt. Viena jų piktai įkrito: “Mes mokame už telefoną ir mes pasiryžusios šią liniją vartoti tol, kol mes norėsime.” Taip to žmogaus namas ir sudėgė.

Per užpereitą Kalėdų sezoną viename miestelyje tūlas 63 metų vyriškis vadinė kalėdinį dieduką (Santa Claus). Tinkamai apsirengęs, balta barzda ir garuota kepure pasidabinęs, jisai neiškentė ir užsirūkė cigareta. Nuo cigaretės užsidegė jo ūsai, barzda — ir jis taip apdegė, jog už kelių minučių numirė.

Viename jomarked (karnivale) tūlas šposininkas ugnies rijikas žiūrovus stebino, liepsnojančią žibintą sau burnon kišdamas ir neva tai liepsnas rydamas. Bet kartą jo žibinto liepsna palietė šiaudinį sijoną, kuriuo jisai buvo apsirengęs. Sijonas ir kiti jo drabužiai akimirksniu užsiliepsnojo ir jis ten pat sudėgė.

Bostono apielinėje tūlam golfininkui užsidegė kelnės, kai, golfą žaidžiant, kito žaidiko bolė uždėvė jam užpakalinėn kelnių kišenėn ir padegė ten buvusius degtukus.

O viename chemikalų fabrike darbininkui kartą prakaio lašas nuo veido įpuolė į chemikalą, prie kurio jis dirbo. Chemikalas užsidegė ir ugnis padarė \$800 nuostolių. (Apie tą darbininką jau nieko neminiu — juk ne jis gi aštuonių šimtų dolerių vertas...)

O štai dar vienas iš to paties raporto pavyzdėlis, kaip patieks gaisrininkams kartais atsitinka. Michigano valstijoje, tūla gaisragesių — liuosnorių kuopa įsitaissė savo stoties namui naujas duris. Džiaugiasi, didžiuojasi vyrukai... Štai suskambėjo alarmai. Atsidaro naujosios durys, skubai lauk ugniai gesinti įžinaus... Kas gi čia dabar?!

Įstrigo, —pro duris neišstelpa. Paaškęjo, jog vyrukai tikrai puikias duris įsitaissė, tik ot—per siauros, jų pačių vežimai neišstelpa.

Surankiojo Kas Kitas

ILGIAUSIAS KLAUSIMAS

Bostono mieste, Massachusetts valstijoje, pirmą keletą metų, palikimų tvarkymui teisme vyko didelė byla, kur tūlo turėčiau giminės užsispyrė nepripažinti jo padarytojo testamentą.

Bylos eigoje, tarpe kitų liudininkų, buvo pakviestas ir daktaras Jelley, Bostone posėdžiui prasidėjus, o baigė tik pusiaudienyje, kai posėdis buvo pertrauktas pietums. Tai buvo ilgiausias klausimas, kokis bent kada buvo teismuose paklaustas.

Daktaras Jelley į tą advokatiską gražbylostės tvaną atsakė dviem žodžiais: “Aš nežinau.”

MAZIAUSIAS ATLYGINIMAS

Paskilbęs New Yorke advokatas, Dudley Field, šešerius metus darbavosi ilgoje tūlų fabrikantų Wrighty su Boosais byloje. Artėjant bylos pabaigai advokatas pareikalavo, idant teismas nusikirtų jam atlyginimą. Teismas pripažino, jog už visą šešerių metų darbą advokatui turi būt užmokėta trys dešimtadaliai vieno cento.

Tačiau, kas liečia atlyginimą arba uždarbį, advokatą — kaip sakoma — nešalasis negriebia. Pavyz-

džiui galima prisiminti mirusįjį Philadelphiajos advokatą John G. Johnsoną, kurio paliktas turtas viršija penkis milijonus dolerių. Ir veik visa ta suma “uždribta” vien savo profesiją praktikuojant. Kartą, už apsidaravimą tik vienoje byloje Johnsonas gavo šimtą tūkstančių dolerių atlyginimo.

TRUMPIAUSIA BAUSMĖ

Menardo miestelyje, Illinois valstijoje, 1937 metų lapkričio 10 d., federalis teisėjas George C. Taylor teisė tūla Joseph T. Powellį už pasikėsinimą pabėgti iš arešto. Teisėjas nusprendė, jog Powellis turi būt nubautas įkalinant jį pusėi minutes laiko. Nusprendis įvykintas ir bausmė pilnai atlikta. Nusmerktaji, kaip ir kitus prasikaltėlius, nuvedė kalėjiman, oficialiai priėmė, dokumentus reikiamai atžymėjo, paskui įvedė kamerton, kur jisai tik apsisuko, nei kitų ten esančiųjų neparegėjo, — ir jau sargas vedė jį laukan: — bausmė jam jau pasibaigė... Čia ne pasaka — fotostatiskos teismo dokumentų kopijos irodo, jog toks nepaprastas nusprendis tikrai buvo padarytas. Tai trumpiausioji visų žmonių kalėjimo bausmė.

BYLA DĖL CENTO

Tūlas John L. Terrill, savininkas teatro Santa Maria, miestelyje, Kalifornijoje, 1951 metų liepos mėn. iškėlė bylą vietinės valgyklos savininkui T. T. Mortenseni, reikalaudamas sugrąžinti viena centą, kurį pastarasis perėmęs taksais užmokant už vakarienę. Byla tesėsi keliolika mėnesių ir Terrillis grasino eisias net į aukščiausiąją valstijos teisimą, jei tas būsija reikalinga, idant tą centą atgauti. Kiek žinoma, tai yra mažiausioji pinigų suma, dėl kurios federaliuose teismuose bylinėjamas.

PIENISKA BAUSMĖ

Senovinių teismų istorijose randama, jog penkioliktajame šimtmeetyje Francijoje buvęs istatymas, sulgkuriuo bausdavo pieną “faltarui stojus liudyti, advokatas Robert Morse pastatė jam tik vieną klausimą. Tačiau tasai klausimas susidėjo iš dvidešimt tūkstančių žodžių ir ėmė tris valandas, kolėi advokatas tą klausimą pasakė. Jisai klausimą pradėjo ryste, vos tik teismo posėdžiui prasidėjus, o baigė tik pusiaudienyje, kai posėdis buvo pertrauktas pietums. Tai buvo ilgiausias klausimas, kokis bent kada buvo teismuose paklaustas.

Daktaras Jelley į tą advokatiską gražbylostės tvaną atsakė dviem žodžiais: “Aš nežinau.”

MAZIAUSIAS ATLYGINIMAS

Paskilbęs New Yorke advokatas, Dudley Field, šešerius metus darbavosi ilgoje tūlų fabrikantų Wrighty su Boosais byloje. Artėjant bylos pabaigai advokatas pareikalavo, idant teismas nusikirtų jam atlyginimą. Teismas pripažino, jog už visą šešerių metų darbą advokatui turi būt užmokėta trys dešimtadaliai vieno cento.

Tačiau, kas liečia atlyginimą arba uždarbį, advokatą — kaip sakoma — nešalasis negriebia. Pavyz-

džiui galima prisiminti mirusįjį Philadelphiajos advokatą John G. Johnsoną, kurio paliktas turtas viršija penkis milijonus dolerių. Ir veik visa ta suma “uždribta” vien savo profesiją praktikuojant. Kartą, už apsidaravimą tik vienoje byloje Johnsonas gavo šimtą tūkstančių dolerių atlyginimo.

Surankiojo Kas Kitas

Fluoro elemento dėjimas į geriamąjį miestinį vandenį tikrai padeda ginti dantis nuo greito gedimo. Tātai parodo 847 miestai bei miesteliai su 16 milijonų gyventojų, kurie naudoja vandenį su mažyčiais fluoro priedais.

Dr. Fitzgerald todėl ragino ir kitus Amerikos miestus dėti fluoro į geriamąjį vandenį.

MAZIAUSIAS ANGLIES IŠKASAMA FRANCIJOJ

Paryžius. — Pereitais metais Francijoje buvo iškasta tik 54,500,000 tonų anglies, tai trimis milijonais tonų mažiau, negu 1952 metais.

IŠ ISTORIJOS

Rašo D. M. Solomskas

DŪMAI, RŪKAI, RAKIETOS IR RAKIETINIAI LĖKTUVAI

“Japonų lėktuvai užklupo ir į trumpą laiką, gruodžio 7 d., 1041 metais, nuskandino du didelius Anglijos šarvuočius — ‘Repulse’ ir ‘Prince of Wales’,” pasakoje anglų kapitonas. “Greitieji japonų lėktuvai praskrido, pastatydami dūmų - rūkų uždangas. Iš tų rūkų išlindo japonų lėktuvai, nešdami torpedas ir jas nutaikė į laivus ismetė, gi tuo kartu japonų smogikai - bombos sinkai puolė iš aukšto ir savo darbą dabaigė.”

Anglija neteko dviejų galimų karo laivų, apie 600 jūreivių ir oficerių, o kas labiausiai — jai suduotas smūgis pačioje karo pradžioje.

Kas gi tie dūmai ir rūkai? Tai seniai naudojamas karo srityje būdas, kad “apakinti priešą,” paslepti nuo jo savo ginkluotų jėgų veikimą.

Dar 1701 metais švedai, dūmais prisidengę, persikėlė per Vakarinę Dauguvą, netoli Rygos, ir antroje pusėje užklupo lenkų ir saksonų armiją. Švedai, turėdami iš savo pusės vėją, sukūrė dideles ugnis, primetė šlapių žolių. Dūmai uždegnė Dauguvą švedai sūsdė į valtis ir prieš nepastebimi persikėlė per plačią upę.

Senovėje dūmus pasigaminavo iš šlapių šiaudų, žabų, žolių, smalos ir kitų. Dabar moksliniai pasigamina iš smalos, asfalto, sieros, parako ir kitokių medžiagų. Dabar gali pasigaminti dūmus arba rūkus, kurie ilgai stovi vietoje. Yra chemikalai, iš kurių vieno kūbinio centimetro medžiagos gali pasigaminti rūkus ant ketvirtainės mylios ploto.

Moksliskai pasigamintus rūkus pirmieji panaudojo rusai 1915 metais su pagalba Senikovo rūkų dėžučių. Ant jūrų pirmu kartu tokius rūkus anglai panaudojo 1915 metais prie Dardanelių Pertakos.

Dabar karo sumetimais yra pagaminta įvairiausių rūkų ir įvairiausiems tikslams. Vienus gali paleisti priešų armijai “apakinti,” apšaudant priešą specialėmis kulkomis iš kanuolių, numetant iš lėktuvų “rūkų bombas,” paleidžiant pavėjui iš tam tikslų prietaisų ir tt. Kitus nekenskingus naudoja savo armijos, lėktuvų, laivų pridengimui.

Patirta, jog kada priešų dalinius “apakina” rūkais, tai priešų ugnis yra iki 15 kartų silpnesnė, o kada savo armijos dalinius pridenigia rūkais, tai nuostoliai bent penkis kartus mažesni.

Rakietos ir raketiniai lėktuvai

Kariniais sumetimais raketinių ginklų pritaikymas yra jau seniai bandomas. Dar apie 2,000 metų atgal kiniečiai buvo pritaikę raketinius ginklus padegimui priešų miestų ir apšaudymui jo armijos.

Penkioliktame šimtmeetyje čekai, besigindami nuo kryžiuolių, vadovaujami Jožo Huso, buvo pritaikę raketinius ginklus apsigynimui. Aštuonioliktame amžiuje Indijos kunigaikštis Gaider-Alli buvo apginkla-

ves tūlus savo armijos dalinius raketiniais ginklais.

Laikė Antrojo pasaulinio karo Tarybų Sąjungos “katiuos” iš proto varė Hitlerio mokslininkai buvo pritaikę raketinius lėktuvus—bombas, kuriomis bombardavo Londoną ir kitus Anglijos miestus.

Istorijoje žinoma, kad anglai 1807 metais sudegino Danijos sostinę Kopenhagą raketiniais šoviniais. Ypatingai praplėtė raketų pritaikymą rusų liaudies kovotojas Kibalčikas, kuris tuo reikalu parašė ir veikalą. Bet Kibalčikas dalyva-

vo revoliuciniame žmonių veikime, paruošime užmošimo carui, todėl caristai jį pakorė 1881 metais, o jo veikalas pasauli išvydo tik po Rusijos liaudies revoliucijos laimėjimo.

Daug įdėjo į raketinių irankių įrengimą rusų mokslininkas Ciolkovskis. Daug tame reikale padaryta progreso kitose šalyse, bet bendrai raketinių įrengimų pritaikymas ėjo zigzagais; tai pasivarydavo pirmyn, tai vėl pasitraukdavo atgal.

Tik kada pasiekė aukšto laipsnio gamybą didelė lėktuvų-bombonesių, tai su tuo padaryta ir didelis atsiekimas pritaikyme raketinių pajėgų lėktuvams.

Pradžioje didelių bombonesių apginkluodavo stambiais kulkosvaidžiais, bet tokių ginklų neužteko apsigynimui nuo užpuolusių mūsų lėktuvų. Tada bandyta buvo pritaikyti ant bombininkų kanuoliukes; francūzai 1915 metais net bandė ant lėktuvo įrengti 75-ilių milimetrų gerkle kanuolę. Bet tokios kanuolės sukrėtimas (atmetimo jėga) buvo taip didelė, kad po kelių iššovimų, nuo trenksmo, ir patsi lėktuvas sugriūdavo. Tada mokslininkai pradėjo pritaikyti prie lėktuvų raketinius šovinius. Tokių šovinių iššovimui nuo lėktuvo nereikia daug jėgos nei sudėtingų įrengimų, nes paluosuotas raketinis šovinis jau pat-ai save varo pirmyn linkui taikinio.

1944 metais, laike amerikiečių - anglų išlipimo Francijoje, tokios rūšies lėktuvai sudavė skaudžių smūgių Hitlerio jėgoms sausžemyje, apšaudant raketiniais šoviniais Hitlerio tankus ir karinius dalinius.

Greitesni už garsą

Baigiantis Antrajam pasauliniam karui ir po jo padarytas milžiniškas šolis pirmyn gaminyje raketinių, arba šmirkščiančių lėktuvų. Tai vadinami “džetai.” Jie neturi motoro, kuris sukty propelerius ir jų pagalba irtusi pirmyn. “Džetai” yra liusoi nuo tų priešakyje lėktuvo įrengimų, o tas jau suteikia lėktuvui sklandumą ir gali-mybę daug greičiau skristi. “Džetus” varo raketiniai įrengta jų užpakalyje šmirkščiantį srovę, kuri lėktuvą smarkiai stumia pirmyn, panašiai kaip geras plaukikas smarkiai pasistumia pirmyn savo kojomis.

Kada tapo pagaminti “džetiniai” lėktuvai, tai Gaider-Alli buvo apginkla-

(Tas 3-įjame pusl.)

2 psl.—Laisvė (Liberty)—Penktadienis, Sausio-Jan. 22, 1954

Philadelphia, Pa.

IS DARBININKŲ GYVENIMO

Beveik kas dieną besikaitant laikraštį Laisvę net veidai rausta iš sarmatos! Rodosi, kad mūsų didmiesčio Philadelphia išbrauktas nuo žemėlapių. Iš apie 16-kos tūkstančių čia gyvenančių lietuvių nebėra kam dažniau parašyti tinkamą korespondenciją dienraščiui Laisvei.

Neseniai man teko važiuoti subves traukiniu. Šalia manęs sėdėjo du lietuviai. Vienas skaitydamas laikraštį Laisvę sako savo bendrakaiviui: "Ir šiandien nebėra jokių naujienų iš mūsų miesto. Seniau tai koks ten Pregresas parašydavo įdomių naujienų, o dabar ir jis kur nors dingęs."

Atsakymas toks: Pregresas dar niekur nedingo ir gyvuoja. Tiksliai turi savas gyvenimo problemas, kaip ir kiti korespondentai. Bet jėga aplinkybės leis, tai ir vėl ateityje skaitysite Pregreso žinutes.

Sakoma, kaip danguje, taip ir ant žemės. Taip ir pas mus negalima niekuo geru pasigirti. Nedarbas plečiasi.

Westinghouse kompanija Philadelphia priemiestyje Lester, Pa., krausto "jet" inžinierių išdirbystę į Kansas City, Mo. Mūsų miesto majoras T. Clark užprotestavo kraustymą fabriko į kitas valstijas. Protestui sušaukė visus miesto tarybos narius ir išrinkę delegatus pasiuntė net į Washingtoną, kad asmeniškai senatoriams savos valstijos protatoriams ir kitiems aukštiesiems valdžios pareigūnams. Bet jų protesto niekas neklaušė. Už keleto mėnesių pasiliks be darbo apie 26,000 darbininkų. Pati Westinghouse kompanija kviečia apie tūkstantį darbininkų iš Lester fabriko irgi kraustyti į Kansas City. Ar čia ne pasityčiojimas iš darbininkų?

Bet vėliau sujudo International Electrical Workers Union, CIO, ir paspaus savo stabdžius. Negalima nu-

manyti, ar unija ką galės kompanijai padaryti?

Sharp ir Dohme chemikalų ir vaistų išdirbystės kompanija šiomis dienomis susitaikė su savo darbininkais. Apie 1,100 darbininkų, priklausančių prie United Gas, Coke and Chemical Workers Union, CIO, streikavo apie 2 mėnesius. Jie laikė pakelimą mokėties 8 centus į valandą, 7 apmokamus šventadienius ir šiek tiek seniau dirbančių darbininkams teisės.

Sharp ir Dohme kompanija yra šaka didžiosios Merk kompanijos, įvairių chemikalų ir vaistų išdirbystės. Iš viso yra 5 fabrikai, dirba apie 4,000 darbininkų. Dabar darbininkų mokėties yra nuo \$1.80 iki \$2.12 į valandą ir gavo pilną pripažinimą unijos.

General Steel kompanija Chesterio priemiestyje palaipsniui jau atleido nuo darbo apie 1,100 darbininkų. Jie padirbdavo karškus tankus.

Heintz Manufacturing Co. praėitų metų spalio ir lapkričio mėnesiais atleido iš darbo apie 500 darbininkų. Dabar tapo pašaukti atgal vėl dirbti apie 200 darbininkų. Kompanija išdirba daugiausiai karškus reikmenis.

Kriaučiai kai kurie pradėjo geriau dirbti. O iš kitų klausio Gedemino Draugystėje ir Moterų Klube. Linkime draugams greitai pasiekti ir dalyvauti su mumis.

Pregresas

Pittsburgh, Pa.

Padėka ir pastaba

għiečiams už tokį šiltą priėmimą man aplankius jūsų miestą laike kultūrinės pramogos, sausio 3-čią dieną.

Ešu dėkinga J. Mažeika, A. Pipirui ir kitiems, kurie atsišaukė praveisti šias pramogas. Ačiū taipgi J. Urbanui už pirmininkavimą laike pramogos, moterims ir pageidavimams, kurie vaisingo mūsų, ir Mr. ir Mrs. Frank Imbras už malonų svetingumą.

Apart to, dėkioju visiems Pittsburgho ir apylinkės draugams ir draugėms, kurie atsišaukė pramogai ir įvertino mūsų šiltais aplodismentais. Mūsų širdyje taipgi

ilgai liks jūsų gražus ir šiltas priėmimas.

Lieka tik viena pastaba dėl aiškumo korespondentui F. Imbras ir laikraščio skaitytojams, tai kas link mums apibūdinimo kaip "garsi dainininkė."

Pittsburgh ant estrados aiškinau publikai, kad mano pasirodymas tą dieną kaip dainininkė buvo iš priežasties kad geriau supažindinti atsilankiusius su Prano Balevičiaus kompozicijomis — jo sukurtomis dainomis. Aš niekad nurodau "solo," a part atlikdama savo pareigas kaip choro mokytoja. Jeigu mano pasirodymas ant scenos buvo tam tikros vertės, tai kreditas priklauso ne man, o kompozitoriui Prano Balevičiui.

Mildred Stensler

Rochester, N. Y.

VISKO PO BISKI

Gedemino Draugystės namas baigiamas statyti. Už kelių mėnesių bus gatavas.

Kadangi Gedemino Draugystės šiemet sukanka 50 metų nuo susivėrimo, tai paskelbė vėl už naujų narių gavimą. Iki 25 metų amžiaus priimami be įstojo mokesčio.

Apvaikščiojimo balių paskelbs vėliau.

LIGONIAI

Verutė Greibienė turėjo sunkią operaciją. Dabar jau baigia pasveikti.

E. Čeršienė randasi ligoninėje, turėjo operaciją. Abi priklauso Gedemino Draugystėje ir Moterų Klube. Linkime draugams greitai pasveikti ir dalyvauti su mumis.

Rochesteryje pradeda darbai mažėti. Rakandų apkalimo dirbtuvės daug paleido darbininkų. Kitos visai užsidarė. Kriaučiai irgi nekurie prastai dirba. Ir kitokios dirbtuvės daug paleido darbininkų. Šimtai stovi eilėse užsiregistruoti bedarbiais.

L. B.

Amatininkai, pajieškodami darbų, praneškite per Laisvę ir gausite pasiūlymų. Kaina už paskelbimą žema.

MATTHEW A. BUYUS
(BUYASUKAS)
LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark, 5, N. J.
MARKET 2-5172

Methuen miestukas lig šiol atiduodavo ūkininkams maiste atmatas arba "svilas" dėl kiaušinių. Dabar tos atmatos bus išvirstos. Pats miestas virs. Jau nupirko katilus, nes nuo naujų metų jėga galios patvarkymas, kad nevirtomis atmatomis negali kiaušinių penėti, pagaua ligas. Taigi ir visi ūkininkai turės atmatas išvirti, nes baus. Jeigu inspektoriai pagaus penint kiaušius nevirtomis, Kiaulės paragaus virtų kopūstų.

Netikėtai mirė Martinas Adukonis, Lawrence General li-

Lawrence, Mass.

Kongresmanas Lane, lawrencietis demokratas, patarė, kad federalie valdžia taknuotų visus fabrikantus. Jis sako, kad tas suturėtų fabrikantus nuo kraustymosi į pietines valstijas. Nektarie bėga iš šiaurinių į pietines, nes iš šiaurinių į pietines atbėgę nemo-ka takų.

Tai geras sumanymas. Taipgi turėtų įsakais valstyje vienodas algas visose valstyjose. Neturėdami skėbinių teisų kitur, nebėgtų.

Lane skaičiuoja, kiek jau nukentėjo tekstilės darbininkų, ypač Lawrence. Jeigu dar Wood Mill užsidarytų, tai būtų 28,000. Tai be galo didelis skaičius. Iš apie 35,000 visų Lawrence darbininkų tik apie 7,000 dirba.

Kongresmanas Lane pradėjo pusėtinai gerai dirbti už palaikymą Wood ir Ayer Mills. Jis kalbasi su valdžios pareigūnais, kad turėtų duoti dirbtuvėms valdinių užsaky- mų ir suturėti nuo bėgimo į pietines valstijas.

Eina rinkliava dėl March of Dimes, naikinimui paralyžiaus. Įstaiga buvo įkurta vėlinio prezidento Roosevelto. Tai yra gera atmintis berniukams ir mergaitėms, kaip jis darbavosi dėl jaunūnės, bandė apsaugoti. Gi dabartinė valdžia, taipgi ir buvusi trumauinė, priperėjo visokių maktininkų ir taip išleidiėja didelės sumas pinigų veltui ir tik Amerikos vardą žemina. Geriau tuos pinigus paskirti gelbėjimui vaikų nuo paralyžiaus.

Lawrence graborių statistika žymi, kiek gavo numirėlių 1953 metais. Iš lietuvių Boleslavas gavo 26, Charles Volungis 19, svetimačiai direktoriai apie 15. Pasirodo, kad daug lietuvių netekome. Tai didelė Lawrencei spraga. Jeigu kas metai lietuvių pradės taip nykti, tai už 10 metų mažai liks, nes prinoke visi, kurie atvažiavo 1912-13-14 metais.

Mass. valstija paskyrė \$28,000 taisyti Lawrence gatves. Taipgi miestas prisidės su 25 nuosimėiais. Gerins Canal, Lawrence, Hampshire Sts. Al-dermanas Tūrisi apsiėmė darbu atlikti.

L. P. Klubas rengia didelį banketą sausio 31 d., 3 val. po pietų. Bus miesto politikieriai, taipgi klubo naujo komiteto priėmimas. Atvyks daug svečių iš kitų miestų. Dabar tikėtai parduodami tik klubo nariams. Katrė manote dalyvauti, tai paklauskite komiteto ar klubo gaspadoriaus. Pasi-pirkite iš anksto, nes vėliau bus parduodami svečiams.

Lawrence per 1953 metus gimė 2,195, o 1952 m. gimė 2,240. Pasirodo, kad gimimai sumažėjo 145-kiais, bet ir taip tėvams užteks bėdos, kol užaugins tokiam nedarbe, kaip Lawrence.

Parking myteriai davė pajamų \$48,860. Tiek automobilis-tai sumokėjo nikeliais ir cen-tais per 1953 m. Už myterius trims kompanijoms pamokėjo \$31,202.14.

Methuen miestukas lig šiol atiduodavo ūkininkams maiste atmatas arba "svilas" dėl kiaušinių. Dabar tos atmatos bus išvirstos. Pats miestas virs. Jau nupirko katilus, nes nuo naujų metų jėga galios patvarkymas, kad nevirtomis atmatomis negali kiaušinių penėti, pagaua ligas. Taigi ir visi ūkininkai turės atmatas išvirti, nes baus. Jeigu inspektoriai pagaus penint kiaušius nevirtomis, Kiaulės paragaus virtų kopūstų.

Netikėtai mirė Martinas Adukonis, Lawrence General li-

gonbutyje. Paėjo iš Ariogalos. Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis. Užuojauna šeimynai. Martinui amžinai ilsėtis!

Taipgi pasimirė Ann Jodes. Sirgo pusėtinai ilgai. Paėjo iš Lietuvos, bet buvo sulenkėjusi. Palaidota su lenkiskomis bažnytinėmis apeigomis.

L. K. Biuras

Montello, Mass.

Mirimai ir sirgimai

Sausio 16 d. ligoninėje mirė Mrs. Ella (Markovich) Chaponis, Charles P. Chaponis žmona, sulaukus 35 metų. Sunkiai sirgo apie 5 savaites.

Vėlonė buvo Brocktone gimusi ir čionai mokyklą (High School) išėjusi. Jos tėvas Frank Markevičius ir pamotė Marijona yra gerai žinomi darbuotojai vietos organizacijose. Laisvės skaitytojai ir spaudos reikalų rėmėjai.

Ella palaidota ten, kur jos motina guli, laisvame Melrose kapinyne.

Vėlonė paliko nuliūdime savo mylimą vyrą, tėvus, gimines ir draugus.

Sausio 12 d. Beaumont, Texas valstijoje, mirė Helena Rapp (Rapezinski), m. merginos pavarde Kundrot. Pirmiau yra gyvenusi Maynard, Mass., paskui Montelloje. Yra prigulėjusi Liouisybės Choro. Jos tėvas George Kundrot yra miręs keletas metų atgal. Buvo Laisvės skaitytojas.

Vėlonė Helena tebebuvo vi-sai jauna, tik 33 metų. Sermone- nėje buvo daug gėlių ir daug linkyčių. Palaidota Melrose kapinyne.

Paliko nuliūdime savo myli-mą vyrą Joseph ir mažą sūnų, savo mylimą motiną Zuzaną Kundrotienę (Sakiutę) seserį Virginiją Johnson, kuri irgi gyvena Texas valstijoje, daug giminių ir pažįstamų.

Mūsų buvęs geras mokytojas, senesnių vaikų mokytojas ir vaidintojas, sunkiai serga, jo gyvenimas eina prie pabaigos. Nėra vilties išgyti, kencia didelius skausmus. Guli Nursing Home.

Sausio 10 d., po keleto sa-vačių sirgimo, Brockton Hos-pitalyje mirė Alphonse Wal-lan (Valungevich), amžiaus 55 metų. Buvo laisvų pažiūrų. Gyveno pavienis. Skaitė Lais-vę. Reikalų esant mūsų pa-rengimui padirbdavo. Gra-žiai užsilaike. Nerūkė. Svai-galų beveik nevartojo. Visuo-met su visais gražiai apsieida-vo.

Palaidotas Melrose miesto kapinyne. Šermeninėje buvo daug gražių gėlių. Nemazai žmonių palydėjo į kapus. Lai-dojimu rūpinosi broliai John ir Walter Wallan, vietiniai, ir Simas iš Montreal. Šermenys-se nedalyvavo sesto Benigna Szpok iš New York, N. Y., ir brolis Thomas Wallan iš Mas-sach, L. L. N. Y.

Paliko nuliūdime seserį, i brolius, brolienę Kazimierą, daug giminių ir pažįstamų, iš Lietuvos paėjo Merkinės pa-rapijos, Krasinko kaimo, Vil-niaus srities.

Laidotuvių dalyviai buvo užprašyti sugrįžti pietų į Lie-tuvių Tautišką Namą. Laikę pietų. W. Zinkevičius prisimi-nė apie vėlinio gyvenimą.

Zolynas

Jeį jūs norite parduoti na-mą ar biznį, paskelbkite Lais-vėje, parduosite greit. Už pa-skelbimą kaina žema.

Montello, Mass.

Surprise Party, įvyks šeštadienį, sausio 23 d. Liet. Taut. Namų salė-je, prasidės 7:30 val. vakare. Kvie-čiam visus dalyvauti. Turėjime iš svečių, bus draugiški pasikalbėjimai prie skanų užkandžių ir saldžių ge-rimų. Bus ir dainų. Kviečia visus rengėjai.

(14-15)

Ivairios Žinios

GYVENAMŲJŲ NAMŲ STATYBA BUDAPESTE BUDAPESTAS. — Ven-

grijoje plačiai išvystyta gyvenamųjų namų statyba. Vien Budapeste šiuo metu statoma 4 tūkstančiai butų. Ypatingai daug gyvenamųjų namų darbo žmonėms statoma kitados apleistose, nesutvarkytuose darbininkų rajonuose. Antai, Andialfelde statomas 481 butas, Albertfalboje — 435, Kerepesio prospekte — 588 ir tt.

Naujuosiuose gyvenamuosiuose namuose įrengiamos patalpos parduotuvėms, kino teatrams, vaikų darželiams ir lopšeliams.

Žemės ūkio darbininkai Rumunijoje

BUKARESTAS. — Gerėja Rumunijos žemės ūkio darbininkų gyvenimo sąlygos. MTS ir valstybinių ūkių darbuotojams statomi nauji patogūs gyvenamieji namai.

Siemet gedyklose pabu-vojo daugiau kaip 13,200 žemės ūkio darbininkų.

Šiais metais mašinų-traktorių stotyse ir valstybi-niuose ūkiuose buvo atida-ryta 40 naujų vaikų darže-lių ir daug vaikų lopšelių.

KRISLAI

(Tasa iš pirmo pusl.)
"planas nėra jau toks kvailas, kaip skamba."

Turime naują raketa. Ji vėl iškepė kryžiuokai. Bostone jie įkūrė "Lietuvai Enciklopedijos Fondą." Renka aukas. Iš jų aukų jie nupirksią ar užsaky- siančią tūkstanti kopijų Birzios enciklopedijos ir laikysią, kol galėsia grįždami į Lietuvą — "išlaisvintą" Lietuvą, žino-ma — parsivežti arba pasiųs ti.

O kadangi jie žino, kad tokios dienos jie nesulauks, tai tie tūkstančiai dolerių taip ir sutirps jų kišenėse.

Jau seniai yra išrasta ir pa-gaminta mašina melagiams medžioti.

Dabar turime mokslo iškep-tai kita stebulingą sutvėrimą. Nauja mašina pavadinta "Drunkometer." Jos pagalba jau medžiojami automobilių vairuotojai, kurie neturi tzen-tenkamai proto negerti ir sa-ves ir kitų pavojun nestatyti.

Darosi pavojinga latravoti ir meluoti.

Štai ko aš bijau: ką gi be-veiks Washingtonan susikrėd Amerikos Lietuvių Tarybos vadai?

IS LIETUVOS

Mechanizatoriai įsigyja kelias specialybes

PLUNGĖ. — Plungės MTS pasiuntė į žemės ūkio mecha-nizacijos mokyklą eile jaunūlių ir merginų.

Daugelis mechanizatorių įsigyva naujas profesijas pa-čioje Mašinų-Traktorių Stoty-je.

Kiekviename kolūkyje — saviveiklos ratelis

JONAVA. — Šiomis dien-

WORCESTER, MASS.

Sausio (Jan.) 24 d., sekmadienį įvyks graži užkandžių parė. Kadangi Laisvės metinis suvažiavi-mas įvyks 7 d. vasario, tad čia besisvečiuodami pa-sikalbėsime, kaip pasveikinti suvažiavimą ir finan-siniai paremti dienraštį Laisvę. Kviečiame visus vietinius ir iš apylinkės dalyvauti šiame parengime. Bus Lietuvių Svetainėje, 29 Endicott St. Pradžia 5 val. vakare. Rengia LLD kuopų komitetas.

3 psl.—Laisvė (Liberty)— Penktadienis, Sausio-Jan. 22, 1954

Philadelphia, Pa.

HELP WANTED—FEMALE

CLERK-TYPIST. High School Grad. Cap., exp. for Main Office. Select N. Phila. Co. Good hrs., transpor-tation and working conditions. Phone Mr. Nace, FR. 7-3500. (14-16)

HOUSEKEEPER. Gen. & cook. Settled woman. Live in; own rm. Good salary. Ref. & exp. req. Steady position and good home for the right woman. Phone Norristown 5-4585. (13-19)

HAIRDRESSER. Manicurists (2). Thoroughly experienced. Highest salary paid. Good hours. DA. 4-9545 (13-15)

CLERK TYPIST. Exp. Exc. position; Central City location, with Company benefits. Stenography helpful, but not nec. Steady work. Phone Mr. Kraber, WA. 2-7000 for appt. (815)

HOUSEKEEPER. Woman 35 to 40. For general hsewk and cooking. Live in. Exc. sal. Perm. home in sub-urbs. Fond of children. Ref. req. Write: MRS. WM. SILVERMAN, 724 E. Allegheny Ave. (10-15)

HELP WANTED—MALE

AUTO MECHANIC

Experienced for Truck maintenance and repairs. Steady wk; good working conditions. Apply in person. See Mr. Carr, George B. Newton Coal Co., 53rd & Baltimore Ave., Phila. (16-18)

DRAFTSMEN, DESIGN. Experi-enced in heating, ventilation, air conditioning, plumbing; for com-mercial and industrial type build-ings. Apply in person to Mr. Vanderslice, H. L. SHAY, Archi-tects, 1801 Packard Bldg. (15-21)

Iš Istorijos

(Tasa nuo 2 pusl.)

aviacijoje įvyko dar viena revoliucija. Jeigu Antroje pasaulinio karo pabaigoje greitieji lėktuvai darė apie 350 mylių į valandą, tai da-bar jau daro net virš 760 mylių į valandą, tai yra, greičiau kaip eina per orą garas.

Išsivysčius tokiais lėktuvų spartai, atpuolė seniau pa-gaminti įrengimai, su kurių pagalba pagal garą suži-nodavo prieš lėktuvų pri-artėjimą, nes dabar rakietai-liai lėktuvai jau pralenkia garą. Naujasis įrengimas "pagauti" iš tolo lėktuva-ore — tai radaras.

Toks raketinis lėktuvas daug greičiau pamatoms, negu išgirstamas; nes švie-sa (matymui) lekia 186,000 mylių per sekundą.

Pranešimas

NEW YORK CITY IR
NEW JERSEY

Šiuomi pranešame, kad LDS 3-ji Apskritis rengia banketą, kuris įvyks šeštadienį, kovo (March) 20 d., Elizabeth, N. J.

Šį banketą surūs Bayonnės ir Elizabetho kuopos. Prašome kitų organizacijų minėtose kolonijose nie-ko nerengti tą dieną ir kviečiame visus dalyvauti mūsų rengiamame bankete.

Rengimo Komisija (15-17)

"Bolševiko" žemės ūkio arte-lėje dramos ratelis pirmą kar-tą kolūkinėje scenoje pastatė Miliūno pjesę "Sienlaikraš-tis."

Šiais metais rajono kolū-kiuose susikūrė visa eilė sa-viveiklos kolektyvų, pagausėjo šokių ir dramos ratelių.

Dabar kiekviename rajono kolūkyje veikia saviveiklos ra-telis.

